

№ 5708 «Про право на цивільну вогнепальну зброю», який включено до порядку денного дев'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання[5]. З огляду на це вбачаємо необхідність прийняті відповідного нормативно-правового акту найближчим часом.

Список використаних джерел:

1. Легалізація вогнепальної зброї в Україні — аналіз законопроекту № 5708. Pravo.ua. Аналітика. 22.06.2022. URL: <https://pravo.ua/lehalizatsiia-vohnepalnoi-zbroi-v-ukraini-analiz-zakonoproiektu-5708/>

2. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів: Наказ МВС № 622 від 21.08.1998 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98#Text>.

3. Про затвердження Порядку отримання вогнепальної зброї і боєприпасів цивільними особами, які беруть участь у відсічі та стримуванні збройної агресії Російської Федерації та/або інших держав: Наказ МВС № 175 від 07.03.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0295-22#Text>.

4. Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України. Закон України від 03.03.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2114-20#Text>.

5. Про право на цивільну вогнепальну зброю. Проект Закону № 5708. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/27190>.

Каріна ПІСОЦЬКА,

доцент кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор філософії в галузі права

**ГЕНДЕРНИЙ БАЛАНС В СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ
ЯК СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНИХ
ПРАВ І СВОБОД**

Широке коло питань, пов'язаних із створенням в Україні ефективної системи забезпечення національної безпеки, реформування сектору безпеки і оборони, знаходиться сьогодні у центрі обговорень за участю політиків, науковців, керівників державних структур, представників правоохоронних органів, приватних структур безпеки, громадськості. Ведеться пошук такої моделі сектору безпеки і оборони України, яка б найбільшою мірою забезпечувала, з одного боку, право кожного громадянина жити у вільному, правовому середовищі, захищеному ефективними діями всіх суб'єктів цього

сектору, а з іншого – надавала можливість всім громадянам реалізовувати право на державну службу, зокрема мова йде про роль жінки на посадах керівників в безпекових органах та закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання.

На сьогодні здійснення змін у безпековому просторі нашої держави – це не тільки об’єктивна потреба, що визріла в українському суспільстві, а ще й показник демократичності, розвиненості країни та поважання прав людини. Одним із таких показників є гендерна рівність.

Згідно ст. 24 Конституції України громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом. Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками. Рівність прав жінки і чоловіка забезпечується: наданням жінкам рівних з чоловіками можливостей у громадсько-політичній і культурній діяльності, у здобутті освіти і професійній підготовці, у праці та винагороді за неї; спеціальними заходами щодо охорони праці і здоров’я жінок, встановленням пенсійних пільг; створенням умов, які дають жінкам можливість поєднувати працю з материнством; правовим захистом, матеріальною і моральною підтримкою материнства і дитинства, включаючи надання оплачуваних відпусток та інших пільг вагітним жінкам і матерям [1].

Ефективна гендерна політика повинна враховувати та забезпечувати рівні можливості жінок та чоловіків та застосовувати їх на користь держави.

Рівні можливості не означають обов’язкове збільшення кількості жінок, на керівних посадах, адже єдиним критерієм відбору є професійні навички, а метою – підвищення ефективності роботи структури.

Гендерна політика ж полягає у висвітленні питань рівних умов і можливостей незалежно від статі. Гендерний баланс передбачає відсутність відмінностей у правах і обов’язках та можливостей кар’єрного росту.

Хочу зазначити дані звіту Всесвітнього економічного форуму, який називається Global Gender Gap Report (гендерний розрив). Як свідчать дані цього звіту в Україні за 2022 рік значно знизилась показники глобальної гендерної рівності. Щороку Всесвітній економічний форум оцінює прогрес у досягненні гендерної рівності серед близько 150-ти країн світу. Згідно з результатами звіту, у 2022 році глобальний гендерний розрив досяг 68,1% [3].

Згідно чинного законодавства рівність прав жінок і чоловіків забезпечується безпосередньо наданням рівних можливостей у громадсько-політичній діяльності. В той же час за даними рейтингу [3] Україна знаходиться на 81 місці, що значно нижче ніж попередні роки.

Під час складання рейтингу враховувалися показники кожної країни у наступних категоріях: економічна участь та можливості; реалізація в освіті; здоров’я та життєзабезпечення; розширення прав та можливостей у політиці.

Найвищу позицію Україна зайняла у категорії «охорони здоров'я» – це 37 місце. За показниками економічної участі – 62 місце. Та Освіта – 53 місце. Найнижчі показники України у сфері розширення прав та можливостей у політиці – Україна посіла 100 місце [3] .

Які ж на сьогодні існують перепони у жінок зокрема на керівних посадах в секторі безпеки та оборони.

Як зазначають дані проведеного базового дослідження експертів PWC щодо поширення гендерних стереотипів серед жінок та чоловіків в Україні у 2022 році – 63 % респондентів зазначили, що їм було б не комфортно, якби ними керувала жінка, або ж необхідно було б виконувати її накази чи вказівки. Також перепорою вважають те, що жінкам на керівних посадах та жінкам в лідерам доведеться чимось жертвувати в особистій сфері тому жінкам не місце в ролі керівників [4].

Жіноче лідерство в секторі безпеки та оборони на сьогодні для суспільства стає якоюсь сенсацією, аномалією, а значить, критики стежать за ними ще пильніше.

Звичайно на сьогодні в нашій державі кількість жінок, що працюють на керівних посадах значно збільшилось у порівнянні з попередніми роками. В той же час для країн Західної Європи або для США жінка-керівник підрозділу чи органу або жінка с найвищим військовим званням вже давно не викликає подиву.

Думка про те, що жінкам керівникам доведеться чимось жертвувати на особистій сфері, є абсолютно помилковою. Так, на підставі даних дослідження академії PWC портрет сучасної жінки-лідера виглядає так. Це жінка 37,5 років, яка виховує одну дитину і володіє значним професійним досвідом (61 % з них займають керівну посаду більше 5 років). Вона добре освічена: 40 % опитаних жінок мають дві або більше вищих освіти, а 9 % – вчений ступінь [4].

Фахівці з даної сфери зазначають, що забезпечення гендерного підходу у секторі безпеки та оборони та призначення жінок на керівні посади навпаки надасть багато позитивних аспектів для суспільства та безпеки держави в цілому, зокрема це:

- підвищення довіри до Збройних Сил, Національної поліції, Національної гвардії, Служби Безпеки, інших силових структур;
- розширення можливостей щодо протидії негативному інформаційному впливу противника, іншим гібридним загрозам;
- подолання гендерних стереотипів, від яких страждають і жінки і чоловіки;
- покращення соціальної та економічної інфраструктури для забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків;
- створення умов для більшої збалансованості між сімейним та професійним життям.

Звісно ж військовий стан в державі вніс свої корективи, проте більшість фахівців доводять, що жінки мають у суспільстві не менш важливу, а в деяких питаннях – і провідну роль. Наприклад, в ЗСУ сьогодні служать 60 тис. жінок, серед них понад 5 тис. на передовій. Підсумовуючи вищесказане, хочемо зазначити, що рівність між жінками та чоловіками не повинна бути предметом дискусій, вона має стати нормою в сфері закону та в соціумі.

Забезпечення рівності має стати одним з ключових напрямків державної політики. Однією зі складових відновлення країни має бути жіноче лідерство. В лікарнях і школах, на передовій і в тилу, в теробороні й в турботі про переселенців жінки проявили свої найкращі лідерські якості. Так само лідерську роль ми маємо відігравати й в процесах відбудови та відновлення.

Список використаних джерел:

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1996. № 30. 141 с. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Leheza, Y., Karina Pisotska, Oleksandr Dubenko, Oleksandr Dakhno, & Artur Sotskyi. (2023). The Essence of the Principles of Ukrainian Law in Modern Jurisprudence. *Revista Juridica Portucalense*, 342-363.
3. Global Gender Gap Report 2022. Insight Report July. 2022. URL: https://hromady.org/wp-content/uploads/2022/08/WEF_GGGR_2022.pdf.
4. Дослідження поширення гендерних стереотипів у країнах Східного партнерства. Міжнародні дослідження. URL: <https://www.pwc.com/ua/uk/services/assurance/transparency-report.html>.
5. Собакарь, А., Бочковий, О. Відокремлення насильства за ознакою статі (гендерно-обумовлене насильство) як окремого виду адміністративного правопорушення. *Честь і Закон*. 1(80). 2022. С.58-65.
6. Фоменко А.Є. Епоха відродження та формування нового сприйняття рівності статей. *Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків в Україні: сучасні досягнення та перспективи : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяченій 25-й річниці з дня прийняття Конституції України та 30-й річниці проголошення незалежності України* (м. Дніпро, 10-11 червня 2021 р.). Дніпро : ДДУВС, 2021. С. 12-14.

Олена АРЦЕБАРСЬКА,
дільничний офіцер поліції
сектору превенції ВП № 3 ЗРУП
ГУНП в Запорізькій області

ДОСВІД ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ЩОДО ПРОТИДІЇ ГЕНДЕРНО-ОБУМОВЛЕНОМУ НАСИЛЬСТВУ

Захист прав людини є центральним завданням сучасної демократичної розвиненої держави. Права жінок у цьому плані не є винятком. Адже, існують випадки, коли жінки та дівчата навіть не підозрюють, що дії, які